

Til deltakere på Statsforvalterens
Regelverksamling for skoleområdet
den 14.10.2021

Saksbehandler, innvalgstelefon
Tonje Lekhal, 22003744

Svar på spørsmål om ikke-anonyme læringsmiljøundersøkelser

I forbindelse med Statsforvalterens regelverkssamling den 14.10.2021 har det kommet to spørsmål om bruk av ikke-anonyme læringsmiljøundersøkelser. Den ene henvendelsen er et ønske om en generell klargjøring for bruk av ikke-anonyme undersøkelser, mens det andre spørsmålet handler om hvorvidt skoler kan ta i bruk verktøyet «Spekter» i sitt arbeid med læringsmiljøet.

Svar på spørsmål om bruk av ikke-anonyme undersøkelser generelt

Statsforvalteren viser i denne sammenheng til den reviderte forskriften til opplæringsloven som trådte i kraft 01.08.2021.¹ I Forskrift til opplæringslova § 22A-5 står det følgende om bruk av ikke-anonyme læringsmiljøundersøkelser:

«Skolane kan bruke ikkje-anonyme læringsmiljøundersøkingar som ein del av det førebyggjande skolemiljøarbeidet etter opplæringslova § 9A-3 i tilfelle der slike undersøkingar er hensiktsmessige for å kartlegge læringsmiljøet, finne eigna tiltak for å forbetre relasjonar og sikre alle elevar eit trygt og godt skolemiljø.

Skolane kan bruke ikkje-anonyme læringsmiljøundersøkingar i oppfølginga av ein konkret mistanke etter opplæringslova § 9A-4 og § 9A-5 ved langvarige, uoversiktlege eller kompliserte utfordringar i skolemiljøet, der andre måtar å undersøke på ikkje har ført fram.

Ikkje-anonyme læringsmiljøundersøkingar må gjennomførast slik at dei i minst mogleg grad grip inn i personvernet til elevane. Undersøkingar etter første ledd kan berre omfatte spørsmål om negative relasjonar der enkeltelevar ikkje kan bli namngitte. Skolane skal på eigna måte kontrollere om opplysningane er rette før desse blir lagt til grunn for val av tiltak.»

Forskriften gir altså skolene mulighet til å bruke ikke-anonyme undersøkelser under gitte forhold.

Forskriften gir skolene mulighet til å bruke ikke-anonyme undersøkelser som en del av det forebyggende skolemiljøarbeidet etter opplæringsloven (oppl.) § 9 A-3 der slike undersøkelser er hensiktsmessige for å kartlegge læringsmiljøet, finne egnede tiltak for å forbedre relasjoner og sikre

¹ Se https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-23-724/KAPITTEL_27#KAPITTEL_27

alle elever et trygt og godt skolemiljø. Dersom skoler bruker ikke-anonyme undersøkelser som en del av sitt forebyggende arbeid etter oppl. § 9 A-3, kan ikke enkeltelever bli navngitt i spørsmål om negative relasjoner.

Forskriften gir også skolene mulighet til å bruke ikke-anonyme undersøkelser i oppfølging av en konkret mistanke etter oppl. § 9 A-4 og § 9 A-5 ved langvarige, uoversiktlige eller kompliserte utfordringer i skolemiljøet, der andre måter å undersøke på ikke har ført frem. Her viser ikke forskriften til den samme betingelsen om at enkeltelever ikke kan bli navngitt i spørsmål om negative relasjoner.

Videre står det i forskriften at ikke-anonyme må gjennomføres på en slik måte at de i minst mulig grad griper inn i personvernet til elevene. Det står også at skolene på egen måte skal kontrollere om opplysningene den får gjennom undersøkelsen er riktige, før opplysningene blir lagt til grunn for valg av tiltak.

Vi minner om at hver enkelt kommune har et selvstendig ansvar for sin behandling av personopplysninger.

Svar på spørsmål om bruk av verktøyet «Spekter» spesielt

Når det gjelder bruk av verktøyet «Spekter», som er utviklet av Læringsmiljøsentret ved Universitetet i Stavanger, viser vi til deres nettsider. Der står det blant annet: «Slik Spekter Digital foreligger i dag, vil den, slik vi ser det, bare kunne benyttes når man har en konkret mistanke om at noen ikke har det trygt og godt, og kun der nødvendige kriterier er oppfylt.». Videre står det at de er i gang med å utvikle en versjon som også kan benyttes i det forebyggende arbeidet. Les mer om Spekter på Læringsmiljøsentret sine nettsider her: <https://www.uis.no/nb/spekter> og <https://www.spekterdigital.no/aktuelt/revidert-forskrift-til-opplaeringslova-vedr-bruk-av-ikke-anonyme-undersokelser>.

Statsforvalteren viser også til vårt brev som ble sendt til alle skoleeiere i Oslo og Viken den 22.12.2020, der vi informerer om Personvernemndas vedtak om en kommunes bruk av «Spekter». Vedtaket fra Personvernemnda kan dere lese i sin helhet her: <https://www.personvernemnda.no/pvn-2020-13>.

Med hilsen

Grethe Hovde Parr
avdelingsdirektør
Barnehage- og utdanningsavdelingen

Anita Rolland F. Fuglesang
seksjonssjef